Varför jag tar avstånd från predestinationsläran och kalvinism

Spara som PDF

Kalvinism

Kalvinismen är en teologisk inriktning som har den fransk-schweiziska reformatorn Jean Calvin (1509-1564) som upphovsman. Utmärkande för kalvinismen är en betoning på Guds absoluta suveränitet, människans absoluta fördärv och hennes oförmåga att vilja något gott som att välja frälsningens väg, samt *predestinationsläran*som syftar på människans förutbestämmelse till frälsning eller förtappelse genom Guds godtyckliga utväljande. Kalvinism i modern tappning kallas ofta för ***reformert kristendom***, men den kan variera väldigt mycket i sitt innehåll, så jag fortsätter därför att tala om kalvinism nedan. Sin största spridning har kalvinismen i Nederländerna, Schweiz, Skottland, västra Tyskland och USA.

Kalvinismen i Sverige

I Sverige har kalvinismen aldrig fått något större fotfäste. Istället avvisades kalvinismen av ett kyrkomöte i Stockholm redan år 1565 och förbjöds helt i Sverige vid *Uppsala kyrkomöte* 1593, tillsammans med katolicismen. Därför har Sverige länge varit förskonad från kalvinismens inflytande på den varma evangelisk-lutherska tro som är kännetecknande för vårt land. Många evangelisk-kristna svenskar känner sig därför än idag helt främmande inför kalvinismens lärosatser – i den mån man känner till dem.

Men kalvinismen har på senare tid börjat få mer och mer fäste i vårt land, troligen har Internet en finger med i det spelet. Många kristna – inte minst yngre – lockas av amerikanska kalvinisters självsäkra bibeltolkningar, deras tuffhet (kyla och hårdhet – kan jag tycka) och även av deras motstånd mot villfarelser som framgångsteologi, katolicism och falsk karismatik. En del av detta är okej, men

vad många inte ser är att man lätt får kalvinismens villfarelser med på köpet. *Predestinationsläran* är en sådan villfarelse och jag skall nedan försöka beskriva varför jag inte kan se att den stämmer med ”summan av Guds Ord” och varför den då också är behäftad med en hel del problem som ställer till det för många kristna istället för att hjälpa dem till ett hållbart barnaskap inför Gud.

Lärornas källa

Det kan i detta sammanhang vara intressant att veta att kalvinisternas teologi i huvudsak härstammar från den katolske lärofadern *Augustinus*. Både katolska kyrkan och den kalvinistiska teologin har alltså hämtat inspiration och idéer från samma källa, från Augustinus. Vilka villfarelser som Augustinus introducerade i kristenheten kan du läsa mer om på Nätet. Eftersom flera reformatorer på 1500-talet läste litteratur av Augustinus fick vissa av hans idéer genomslag i reformationens led, och främst då hos Jean Calvin och även Ulrich Zwingli (1484-1531).

En annan sak som kan vara intressant att nämna i detta sammanhang är att Jean Calvin undervisade att Jesu själ fördes ner i helvetet och plågades där, eftersom den fysiska döden på korset inte var tillräcklig för försoningen – enligt Calvin. Det är alltså exakt samma villolära som är en hörnpelare inom den trosförkunnelse och framgångsteologi som Essek Kenyon och Kenneth Hagin förde fram under 1900-talet. Du kan läsa mer om detta via denna länk (engelsk text). Att en sådan här kraftig villolära om Jesus öppnar upp för allehanda andra villoläror/villfarelser har vi sett många exempel på inom just Trosrörelsen.

Predestinationsläran

Predestinationsläran handlar om förutbestämmelse till frälsning, men även förutbestämmelse till förtappelse. Predestination innebär att Gud på förhand skulle ha bestämt att en del av mänskligheten skall bli frälst (kallas *enkel predestination*), alternativt att en del människor är förutbestämda till frälsning medan andra är förutbestämda till att bli förtappade (kallas då *dubbel predestination*). Predestinationsläran åsidosätter därmed människans fria vilja eftersom människan enligt denna lära inte kan påverka utgången av sitt egna liv genom egen fri vilja och eget val. Somliga säger sig tro endast på enkel predestination men inte på dubbel predestination, men det kan jag tycka är hårklyverier, eftersom enkel predestination de facto innebär att de som inte blir utvalda till frälsning ju med automatik lämnas utanför, dvs till förtappelse.

Predestinationsläran är en av de fem punkter som definierar kalvinism (förkortade T.U.L.I.P. på engelska). Dock är det så, att predestinationsläran utgör ryggraden i alla dessa fem punkter samtidigt som den är en av de fem. De andra fyra följer nämligen som logiska konsekvenser av tanken om predestination/förutbestämmelse. De fem punkterna i kalvinistisk teologi är:

1. **Total Depravity / Människans totala fördärv**
   Med detta avser kalvinismen att människan är **totalt** oförmögen att göra rätt och gott, **totalt** oförmögen att vända sig till Gud eller svara på/välja Guds erbjudande om frälsning. I praktiken är då frälsningen/evangeliet inte ett erbjudande utan istället en ”mall” som Gud stoppar in vissa människor i trots att de inte själva vill det.
2. **Unconditional Election / Ovillkorlig utkorelse**
   Detta är punkten om predestination. Med detta avser kalvinismen alltså att Gud utväljer de han vill frälsa och dessa ödmjukar han och gör villiga att följa sin vilja. De som inte utväljs till frälsning är utvalda till evig förtappelse.
3. **Limited Atonement / Begränsad försoning**
   Med detta avser kalvinismen att Jesus enbart dog för de utvalda (de i punkt 2). I praktiken innebär det att bibelordet om att ”så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son” i så fall endast gäller för de utvalda (”ty så älskade Gud de utvalda”)!
4. **Irresistible Grace / Oemotståndlig nåd**
   Med detta avser kalvinismen att de som är utvalda inte kan motstå Guds frälsningserbjudande, att deras vilja saknar betydelse, och att deras håg/vilja förändras av Gud till att hängivet och villigt tro på Jesus. Människan har enligt kalvinismen alltså ingen egen fri vilja, det är Guds vilja för människan som räknas. Nåden är i detta fall påtvingad (men då är det ju knappast frågan om nåd och inte heller kärlek).
5. **Perseverance of the Saints / De troendes ståndaktighet och bevarande**
   Med detta avser kalvinismen att de troende inte kan avfalla från tron eftersom de är utvalda och därmed säkrade av Gud för evigt. Är man utvald är man säkrad till 100% oavsett vad som händer, allt annat vore ett misslyckande från Guds sida. Människans egen vilja räknas inte eftersom Guds vilja för människan är det som räknas även här.

Då predestinationsläran uppenbarligen är en villfarelse i kristenheten innebär den en rad olika problem som vi skall titta närmare på. En del av dessa problem kan tyckas långsökta, men de är faktiska logiska konsekvenser av lärans innebörd. Och eftersom kristna tänker olika långt i sådana här konsekvenser, så drabbas de

som anammat predestinationsläran också i olika mått av förvirring, tvivel, självfördömelse, högmod, etc.

Hur skall man veta att man är utvald?

Här ser jag ett av de allvarligaste problemen som predestinationsläran ger upphov till – om man tror på den. Hur i hela världen skall man säkert veta om man är bland de utvalda? Jo, det är gärningarna som sägs visa om man är utvald eller inte; man skall kunna se det på om det egna kristna livet når upp till en viss moralisk-religiös standard. (Calvin sa dessutom att om man är barndöpt så är man bland de utvalda, men så tror nog inte dagens reformert troende.) Detta ger då helt självklart en osäkerhet och rädsla hos många som tror på predestination – det har jag själv sett hos flera personer som varit i kontakt med mig via BibelFokus. Det blir med andra ord ett liv där man kastas mellan laggärningar, en oro över att inte vara en av de utvalda och eventuellt högmod. Tron på predestination peppar därför många till att prestera fromma gärningar för att de skall känna sig förvissade om att verkligen vara en bland de utvalda. Men när man inte vet exakt var ribban ligger, så finns ju här ingen som helst säker grund för frälsningsvissheten. Det blir en tro utan sann vila och utan ett sant barnaskap.

Jesu försoningsgärning på korset riskerar att tappa i reell betydelse för de som tror på predestination, och de riskerar att bli kluvna, osäkra, oroliga, rädda, hycklare och en massa annat som inte har ett dugg med Bibelns evangelium att göra. Fundera en liten stund på vem som skulle vilja ha det på detta sätt! Som alltid när frälsningsvisshet, barnaskap och trons vila blir undanskuffade, då är det villolära på gång!

Evigt säkrad / Eternal security

Den femte punkten bland kalvinismens fem TULIP-punkter handlar om att de utvalda är ovillkorligen säkrade till evigheten hos Gud, men den är ju egentligen bara en konsekvens av predestinationstanken. Denna tanke om ”evigt säkrad” innebär att de Gud utväljer helt säkert kommer att ha en intakt tro när livet är slut eller då Jesus kommer tillbaka, och därmed vara säkrade till evig frälsning. Det betyder också att om någon tappar sin tro så var han aldrig en utvald från första början; han var en falsk kristen hela vägen (eller så kommer personen att återvända till sin tro senare om han är utvald).

En kristen som tror på predestination kan alltså aldrig säkert veta eller känna sig säker på sin frälsning eftersom man kan leva ett långt liv som en kristen (som det ser ut i det yttre), men ändå förlora sin tro i slutet av livet – vilket skulle bevisa

att man egentligen aldrig någonsin varit utvald och frälst. Men är man utvald kommer man inte att avfalla – enligt kalvinismen – för man är ju evigt säkrad från tidernas begynnelse. I sanning ett andligt gungfly! Jag hoppas du inser det kärlekslösa dilemma en människa hamnar i med denna lära.

Här skall vi dock minnas dessa Jesu ord:

> Joh 10:28: ”Jag ger dem evigt liv. De ska aldrig någonsin gå förlorade, och ingen ska rycka dem ur min hand.”

Vill vi vara hos Gud, vill vi vara underordnade honom, vill vi tro och förtrösta på Guds försoningsgärning genom Jesus Kristus, ja, då är vi med i livbåten, då är vi inne i frälsningsarken och räddade till evigt liv, då lever vi skyddade ”i Kristus”. Men det här gäller inte helt ovillkorligen, vi måste också räkna in Bibelns vittnesbörd om människans fria vilja och egna ansvar samt Bibelns alla varningar för avfall. Dessa varningar är inte hypotetiska helt utan substans, de finns där för att det finns en risk att villoläror, begär och annat drar iväg med oss, i värsta fall bort från livets Gud och frälsningen. Annars hade ju inte heller Jesus gång på gång upprepat varningar som: ”akta er för de falska profeterna, de skall leda många vilse, se till att ingen bedrar er, tron skall kallna hos de flesta” osv.

Ägna en liten tanke åt vem som vill få dig att tro att du aldrig riskerar att avfalla, och att du därför kan slappna av inför villoläror och andra lockelser. När vi tror att vi kan lägga undan sådan vaksamhet, då är det villolära på gång!

Vilken roll spelar tron och försoningen?

Här har vi ytterligare ett stort problem med predestinationsläran. Om nu de frälstas frälsning i grunden beror på att Gud förutbestämt dessa till frälsning redan från tidernas begynnelse, vad spelar då egentligen *tron* för roll? Och vilken betydelse har då Jesu försoningsgärning på korset egentligen? Och de som inte utvalts till frälsning ratas då inte på grund av någon synd, eftersom de utvaldes till ett evigt liv i helvetet innan de ens fanns till och långt innan de ens kunde synda. Varför finns då djävulen när Gud själv sett till att vissa hamnar i helvetet? Varför behövdes då Jesu försoning på korset?

Bibeln säger att frälsningen kommer av tro på Jesus Kristus och Guds försoningsgärning, samt visar även på att detta är ett **erbjudande** till människorna. Vi har ett val att göra här och nu. Genom hela Bibeln finns människans egna fria vilja och egna ansvar som en röd tråd. Visst finns det verser i Bibeln om att Gud utvalt människor från tidernas begynnelse. Men man kan inte

forma en teologi enbart utifrån dessa verser, man måste sy ihop en teologi utifrån helheten av vad Bibeln undervisar, utifrån att ”summan av Guds Ord är sanning” – som Bibeln själv säger.

Enligt kalvinistisk tro dog Jesus på korset enbart för de utvalda. Om detta vore sant, innebär det att du aldrig kan säga till en människa du möter att ”Jesus dog för dig!” eftersom du inte vet om den personen är utvald. Återigen en konsekvens av predestinationsläran om man bara tänker lite längre, och en knepig situation som så klart Gud inte önskar för oss.

Paulus skrev att han inte ville ”veta av något annat än Jesus Kristus och honom som korsfäst”. Jesus och försoningen skall alltså vara vårt fokus och vårt budskap! Fundera en liten stund på vem det är som vill ta bort detta vårt fokus och vår förtröstan på Jesu försoningsgärning på korset för ALLA människor. Som alltid när Jesu försoningsgärning och korset minskar i betydelse och när fokus faller på något annat, då skall man dra öronen åt sig, då är det villolära på gång!

En liten parentes här: En del kalvinister tänker sig att de kristna tror för att de först blivit frälsta genom Guds utväljande. De har alltså då **först** blivit pånyttfödda för att de **sedan** skall kunna tro. Men om du kan din Bibel så vet du att sanningen om evangeliet förhåller sig tvärtom. Vi kommer till tro (som är en förtröstan) genom att Gud lockar oss, vi tar steget i omvändelse genom vår egen fria vilja, och när vi går denna trons väg så blir vi nya skapelser/pånyttfödda inför Gud och är frälsta till evigheten genom denna tro och förtröstan.

Varför offra livet för evangelisation och mission?

Om nu predestinationsläran är sann, så kommer de personer som Gud från begynnelsen utvalt att bli frälsta, oavsett om vi offrar livet eller inte för att predika och missionera. Man kan då fråga sig varför t.ex. Paulus – med all den insikt i Skriften och evangeliet som han hade – offrade hela sitt liv för att vinna så många som möjligt. Att vinna människor för evangeliet handlar ju om att övertyga dem genom förkunnelse och att få dem att frivilligt omvända sig och tacka Ja till Guds erbjudande:

> 1 Kor 9:19-23: ”Fri och oberoende av alla har jag gjort mig till allas tjänare för att vinna desto fler. För judarna har jag blivit som en jude för att vinna judar. För dem som är under lagen har jag blivit som de som är under lagen, fast jag själv inte är under lagen, för att vinna dem som är under lagen. För dem som är utan lag har jag blivit som en utan lag

> för att vinna dem som är utan lag, fast jag själv inte är utan Guds lag utan lyder under Kristi lag. För de svaga har jag blivit svag för att vinna de svaga. För alla har jag blivit allt, för att i alla fall frälsa några. Allt gör jag för evangeliet, för att även själv få del av det.”

Varför skall vi evangelisera och missionera om Gud redan från begynnelsen förutbestämt vissa människor till den goda evigheten? Varför lida för att sprida evangeliet och rädda andra till frälsning helt i onödan? Och varför skall vi i så fall varna för villoläror och avfall? Är någon utvald kommer den personen i vilket fall som helst till himlen. Är någon inte utvald kommer den personen i vilket fall som helst till helvetet. Och det gäller i så fall alla.

Tänker man bara något steg längre, så är detta fullt logiska konsekvenser av predestinationsläran. Alla som anammat denna lära hamnar så klart inte i dessa tankegångar och problem fullt ut, men vissa gör det. Minns här Jesu Missionsbefallning till oss troende. Fundera sedan bara lite över vem som kan önska sig att vi kristna **inte** skall tycka att evangelisation och mission är meningsfullt!

Varför är predestinationsläran så viktig för somliga?

Ja, det här kan man verkligen fundera över. Varför skulle det vara viktigt att för mänskligheten förkunna att vissa är utvalda till evigheten hos Gud och att andra aldrig kommer att bli det och därmed går evigt förlorade – oavsett vad de gör och inte gör!? Med tanke på den säkra slutdestinationen för varje människa som inte är utvald till evigheten hos Gud, så finns ju egentligen ingen anledning att tala om det för dem. Det kan möjligen vara roligt att berätta för de **utvalda** att de är just utvalda, men som jag nämnt ovan finns ju ingen säker grund till att veta vilka dessa är. Det här är något likt hur Jehovas vittnen tänker med sin lära om de 144.000 utvalda, där ingen riktigt säkert vet vilka de är.

Jag kan alltså inte på något sätt förstå varför somliga omfamnar predestinationsläran och tanken om att vara evigt säkrad när det inte finns någon säker grund att vila denna tro mot. Osäkerheten kring om man är en av de utvalda blir ju som en snara om halsen. Den enda rimliga förklaringen till varför dessa läror attraherar somliga kristna måste vara att det intellektuella tankesystem som kalvinismen erbjuder är fascinerande och tilltalande. Möjligen är också vissa kalvinistiska förkunnares frankhet och tuffhet tilldragande för vissa.

Vad spelade syndafallet då för roll?

Personligen ser jag att Gud inte vill ha människor som är robotar som styrs av honom och gör precis så som han styr dem att göra (typ att han ”utväljer” mot någons vilja). Gud vill ha oss till FRIA individer som av egen FRI vilja väljer Gud och Guds vägar. Finns inte valet så finns inte heller friheten. Därför ställde Gud upp det som kallades ”Kunskapens träd”, och genom det fick människan valet och kunde praktisera den fria viljan. Detta ser vi redan i Bibelns första sidor. Människan levde i Paradiset men valde det som inte var bra för henne. Nu lever människan i en värld utanför Paradiset, och nu kan vi välja tillbaka Livet – om vi vill. I evighetens Paradis kommer alltså finnas enbart sådana människor som medvetet valt bort frukten från Kunskapens träd, och som önskar att aldrig mer få se den frukten.

Men om nu predestinationsläran är sann, vad spelade då syndafallet för roll? I ”kalvinismens paradis” finns ju bara människor som Gud liksom ”injicerat sin vilja i” eftersom de enligt läran var oförmögna att vilja något gott själva. Varför behövde då Gud utsätta människan för en valsituation i det första Paradiset? Då är ju inte heller evangeliets erbjudande ett val, utan just en ”påtvingad” verklighet. Hela frälsningshistorien ser ut att ha varit helt i onödan. I ”kalvinismens paradis” finns alltså inte människor som valt att hamna där, utan endast sådana som förts dit mot sin egen vilja – eftersom kalvinismen menar att människans vilja alltid är emot Guds vilja. **Tack o lov är det inte ett sådant paradis som väntar oss troende!**

Skillnaden mellan evangelium och predestinationslära

Det trygga med evangeliet är att det är grundat i Guds löften i Bibeln. Något förenklat säger evangeliet, att i det fall du omvänder dig till Guds väg för ditt liv och sätter din förtröstan till Jesus Kristus och hans försoningsgärning på korset, så **har** du evigt liv. Detta kan man läsa sig till och sedan förtrösta på och vila sig mot. Du har friheten att tacka Ja till evangeliets fria erbjudande, och du har friheten att tacka nej. Du har också friheten att lämna evangeliets väg bakom dig, även om du tackat ja tidigare. Men blir du kvar hos Gud och i tron på Jesus så kommer Gud att beskydda dig och bevara dig – ända in i evigheten.

En skillnad mellan evangeliet och predestinationsläran är således att evangeliet ger klart besked om vem som är frälst och inte, medan predestinationsläran sätter folk på en hal is, där osäkerhet råder hela livet.

Guds agapekärlek

Evangelium handlar också om Guds *agapekärlek*, en omotiverad, förbehållslös kärlek som älskar där det egentligen inte finns skäl att älska. Guds kärlek handlar därför inte om maktutövning, för då vore det inte sann kärlek. Gud ÄR kärlek säger Bibeln. Gud älskar alla människor och vill därför frälsa ALLA (1 Tim 2:3-4). Den omvända logiken säger ju oss då att om Gud vill frälsa alla så älskar han alla. Men Guds agapekärlek kör aldrig över en människas egen vilja, för då är det inte längre frågan om agapekärlek. Gud vill att vi skall älska honom och välja honom av EGEN FRI VILJA. Detta liknar ett förhållande mellan man och kvinna där båda blir kära i varandra och i vigselns löften ”utväljer” varandra och blir ett. Ingen sund man eller kvinna vill ha en livskamrat som man tvingat/manipulerat till att gå med på giftermål. Kärleken i ett äktenskap förutsätter ett ömsesidigt fritt val och valet förutsätter ömsesidig sann kärlek. Så ”utväljer” man varandra. Sådant är också förhållandet mellan Gud och människan.

Kalvinism och predestinationslära däremot, innebär de facto att Gud INTE älskar alla och att han INTE VILL frälsa alla. Eftersom Gud utväljer och förändrar den han utväljer, så kan han ju välja att frälsa alla, men det gör han inte – enligt kalvinismen. Frågan infinner sig då om Gud egentligen älskar någon enda människa – före det att han utvalt och förändrat dem. Kalvinism och predestinationslära innebär således en osäkerhet på Guds kärlek, och att man inte ser och förstår Guds *agapekärlek*.

Denna Guds förbehållslösa, omotiverade agapekälek är helt unik för sann kristen tro, den finns ingen annanstans och är därför oerhört viktig att försvara och bevara! I Jesu självutgivande försoningsgärning på korset ser vi det starkaste vittnesbördet om denna kärlek!

Guds utväljande

Här skall man ha detta i åtanke, att Gud inte har anseende till person utan vill att alla människor skall bli frälsta (1 Tim 2:3-4). Vi kan minnas den liknelse som Jesus berättar i Matteusevangeliets kapitel 22. Där ser vi att kreti och pleti bjuds in till att vara med på bröllopsfesten (festen är en bild för evigheten hos Gud), men många är inte intresserade av att vara med. Någon kom som inte hade brytt sig om att klä sig för bröllop (dvs en person som inte ville komma i ”evangeliets dräkt” men som ändå ville få del av festens alla fördelar), men denna person blev avvisad. Gud utväljer därför de människor i världen som **vill** bli frälsta med rätt motiv och på det sätt Gud erbjuder. Dessa kommer senare även att bidra till andra människors frälsning. Gud använder oss som sina verktyg i sitt arbete med att locka människor till evigheten hos honom, vilket också detta bibelord Matt

22:9 vittnar om: ”bjud alla ni ser till bröllopet”. Visst vore det väl konstig om vi fick lov att inbjuda alla om inte alla hade en chans?!

Man kan också jämföra Guds utväljande med frieri och äktenskap, eftersom Guds folk i Bibeln ofta antar bilden av en hustru. När Gud utväljer en människa så gör han det för att han räknat med att personen kommer att svara Ja på ”frieriet” och att äktenskapet kommer att innebära barn, dvs fler frälsta och därmed utvalda till nya uppgifter.

Det är också viktigt att fundera över Guds utväljande av det judiska folket. Gud utvalde detta folk för att de andra folken på jorden skall få del av Guds frälsning (1 Mos 22:18, Rom 11:11-15). Gud har alltså en avsikt och plan med varje utväljande, men om vi är särskilt fromma, vackra, duktiga, rika, osv spelar ingen som helst roll. Gud utvalde det judiska folket för en särskild uppgift trots att de var mindre och oansenligare än alla andra folk. Detta utväljande handlar då inte om att de alla blev utvalda till frälsning, utan att de blev utvalda till att utföra ett särskilt verk, en uppgift.

Sedan skall vi begrunda att Jesus är **den** utvalde (1 Petr 2:4, 2:6) som skulle utföra Guds frälsargärning för alla människor. Att rätt ta emot evangeliets erbjudande innebär att man får leva sitt liv ”i Kristus”. I och med detta får man del i Jesu korsdöd, uppståndelse och rättfärdighet, och därmed får man beskydd mot Satans anklagelser och beskydd mot domen. Men man får då så klart också del i Guds utväljande av Jesus Kristus. Man blir ”i Kristus” en del av **den**utvalda. När jag kliver in i ”livbåten” Kristus, då får också jag räknas som utvald. Och så har det varit bestämt sedan tidernas begynnelse.

”Jakob älskade jag, men Esau hatade jag”

I Romarbrevet står en sak som kalvinister ibland lyfter fram som bevis på att Gud utväljer en människa men inte en annan. Men detta bibelord är inte tänkt att förmedla en sådan tolkning, utan handlar om hur Gud handskas med folk och nationer. Låt oss läsa lite mer:

> Rom 9:10-13: ”Men inte bara det, Rebecka fick två söner med en och samme man, vår fader Isak. Innan barnen ännu var födda och innan de hade gjort vare sig gott eller ont, sades det till henne: Den äldre skall tjäna den yngre . Det blev sagt för att Guds beslut att välja vem han vill skulle stå fast och inte bero på gärningar utan på honom som kallar. **Det står ju skrivet**: Jakob älskade jag, men Esau hatade jag.”

I texten ovan hänvisar Paulus till ett citat från Gamla testamentet, vilket finns i Malaki kapitel 1. Utifrån den texten är det ganska uppenbart att det handlar om två folk, Israel och Edom – som ofta låg i krig med varandra. Och Gud lyfter i sammanhanget fram det faktum att Israels folk varit välsignade och att de borde visat Gud heder och tacksamhet.

> Mal 1:2-6: ”Jag har älskat er, säger Herren . Och ni frågar: ’På vilket sätt har du älskat oss?’ Var inte Esau bror till Jakob? säger Herren . Jakob älskade jag, men Esau hatade jag. Jag gjorde hans berg till en ödemark och gav hans arvedel åt öknens schakaler. Om Edom säger: ’Vi är krossade, men vi skall åter bygga upp ruinerna’, så säger Herren Sebaot: De bygger upp, men jag skall riva ner. De skall kallas ’ogudaktighetens land’ och ’det folk som Herren är vred på för evigt’. Era ögon skall se det, och ni skall säga: ’Herren är upphöjd utöver Israels gränser’. En son hedrar sin far, en tjänare sin herre. Om nu jag är en far, var är då den heder som borde visas mig? Och om jag är en herre, var är då fruktan för mig? Detta säger Herren Sebaot till er präster som föraktar mitt namn. Och ni frågar: ’På vilket sätt har vi föraktat ditt namn?’ ”

Att Jakob och Esau syftar på två olika folk blir ännu tydligare lite längre tillbaka i Bibeln:

> 1 Mos 25:21-23: ”Isak bad till Herren för sin hustru Rebecka, eftersom hon inte kunde få barn. Och Herren bönhörde honom så att hans hustru Rebecka blev havande. Men barnen bråkade mycket med varandra i hennes moderliv. Då sade hon: ’Om det blir så här, varför drabbar det mig?’ Och hon gick för att fråga Herren. Herren svarade henne: ’**Två folk finns i ditt moderliv**, två folkstammar skall ur ditt sköte gå skilda vägar. Det ena folket skall bli starkare än det andra, och den äldre skall tjäna den yngre.’ ”

Det finns många fler exempel i Bibeln på att Gud utväljer människor för olika uppgifter och välsignar dem med olika mått, men att detta skulle vara bevis för att Gud utväljer vissa enskilda människor till frälsning och andra till evig förtappelse, det håller inte.

Ingen kan komma till Jesus om inte Fader drar honom

Rubrikens ord kommer från Joh 6:44. Många tolkar detta som om människan inte har en chans att närma sig Gud (ofta med hänvisning till Rom. 3:11-12) utan att Gud tar första steget och sedan utför hela verket med människans intresse, vilja, omvändelse, lydnad osv. Inte minst har kalvinister denna syn, och det är då de menar att endast de utvalda är de som kommer att hanteras av Gud. Men observera att bibelordet handlar om att det inte går att komma till JESUS utan att Gud Fadern drar.

I Bibeln står att det inte finns någon ursäkt för att inte känna till Gud (Rom 1:19-20). Det finns alltså en möjlighet att känna till Gud innan man begripit sig på och tagit emot frälsningen. Men Jesu korsgärning, evangeliet, och Jesus som både sann Gud och sann människa är en gåta för mänskligheten. Bibeln säger att ”korset är en dårskap” för vanligt folk (1 Kor 1:23). Det ligger en slöja över mänskligheten ögon vad gäller evangeliets innehåll, en slöja som Gud måste ta bort för att vi skall förstå oss på Jesus och hans försoningsgärning. Man kan också tänka på ordet i 1 Mos 3:23-24 där det står att Adam och Eva drevs ut ur Edens lustgård så att de inte skulle kunna komma åt Livets träd. Men kontakten med Gud fortsatte trots syndafallet och även efter att de hade blivit utdrivna ur Eden.

Så visst kan det finnas ett intresse för Gud och för att närma sig Gud långt innan frälsningen, men Gud behöver öppna våra ögon för försoningen i Jesus Kristus. Själv talade jag då och då med Gud innan jag blev frälst genom Jesus. Många andra kan också vittna om att de levt med en barnatro hela livet, en tro som sedan ledde fram till frälsning hos Jesus.

Guds förhållande till tid och vår värld

På grund av Bibelns ord om Guds utväljande och om att människors namn finns i Livets bok sedan begynnelsen får många problem med att få ihop sin teologi. Men här måste vi förstå att Gud är så oerhört mycket större än vi, och att han inte är beroende av vår linjära tid. Gud bara ÄR. Han har ingen början och inget slut. Det är vårt begränsade sätt att tänka som krånglar till det för oss, beroende på att vi lever i en värld som har en början och ett slut, där vår tid alltså är linjär. För Gud är vår värld, vårt universum som en liten bubbla där han kan se ALLT från början till slut på en gång. Han vet vad som skall ske i vår framtid, det ser vi ju inte minst bevis för i alla Bibelns profetior om framtiden. Men han låter ändå människans fria vilja och ansvar spela en roll i vår begränsade värld. Oavsett vad vi kommer att välja i vår framtid så ser Gud det redan nu. Jag tror att man måste släppa lite så här på tankarnas inomvärldsliga ramar för att ytterligare förstå den mix av människans fria vilja, egna ansvar och Guds utväljande som Bibeln

presenterar.

Några bibelord

Verser som vittnar om människans fria vilja och ansvar

> Hes 18:32: ”Jag finner ingen glädje i någons död, säger Herren, Herren . Vänd därför om, så får ni leva.”
>
> Luk 13:34: ”Jerusalem, Jerusalem, du som dödar profeterna och stenar dem som är sända till dig! Hur ofta hade jag inte velat samla dina barn så som hönan samlar sina kycklingar under vingarna, men ni ville inte.”
>
> Joh 1:12: ”Men åt alla som tog emot honom gav han rätt att bli Guds barn, åt dem som tror på hans namn.”
>
> Joh 3:16: ”Ty så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att den som tror på honom inte skall gå förlorad utan ha evigt liv.”
>
> Joh 7:17: ”Om någon vill göra hans vilja, skall han förstå om min lära är från Gud eller om jag talar av mig själv.”
>
> Rom 2:18: ”Du känner hans vilja och kan avgöra vad som är rätt, eftersom du är undervisad av lagen.”
>
> 1 Kor 7:37: ”Den däremot som står fast i sitt sinne och inte är under tvång utan har frihet att följa sin egen vilja och har bestämt sig för att låta sin flicka förbli ogift, han gör något som är bra.”
>
> Filem 1:14: ”Men jag ville inte göra något utan ditt samtycke, för att det goda som du gör inte ska ske av tvång utan av fri vilja.”
>
> 2 Petr 3:9: ”Herren dröjer inte med att uppfylla sitt löfte, så som en del menar. Nej, han har tålamod med er, eftersom han inte vill att någon skall gå förlorad utan att alla skall få tid att omvända sig.”

Även onda människor förmår att göra goda saker

> Matt 7:11: ”Om ni som är **onda** förstår att ge era barn **goda** gåvor, hur mycket mer skall då inte er Fader i himlen ge det som är gott åt dem som ber honom.”

Verser om att avfall från sann tro är möjligt

Matt 24:11-12: "Många falska profeter skall träda fram och bedra många. Och eftersom laglösheten tilltar, kommer kärleken att svalna hos de flesta."

Matt 24:24: ”Falska messiasgestalter och falska profeter ska träda fram och göra stora tecken och under för att om möjligt bedra även de utvalda.”

2 Tess 2:3-4: ”Låt ingen bedra er på något sätt. Ty först måste avfallet komma och laglöshetens människa, fördärvets son, öppet träda fram, motståndaren som förhäver sig över allt som kallas gud eller heligt, så att han sätter sig i Guds tempel och säger sig vara Gud.”

Hebr 6:4-6: ”Ty de som en gång tagit emot ljuset och smakat den himmelska gåvan, fått del av den helige Ande och smakat det goda Gudsordet och den kommande världens krafter men sedan avfallit, dem är det omöjligt att föra till ny omvändelse, eftersom de själva på nytt korsfäster Guds Son och öppet hånar honom.”

2 Petr 2:1: "bland er kommer att finnas falska lärare som smyger in förödande läror. De skall till och med förneka den Herre som har friköpt dem och drar så plötsligt fördärv över sig.

Upp 3:5: ”Den som segrar ska alltså bli klädd i vita kläder, och jag ska aldrig stryka hans namn ur livets bok utan kännas vid hans namn inför min Far och hans änglar.”

Konsekvenser av predestinationsläran

Om man lite logiskt funderar kring vad som kan bli konsekvenser av predestinationsläran för den som tagit den till sig, så kommer man helt säkert på några sådana. Jag vill här själv summera några allvarliga konsekvenser:

1. Den troende kan aldrig vara säker på sin utvaldhet/sin frälsning eftersom det inte finns någon säker grund för vad som påvisar detta.
2. Den troende riskerar att leva lagiskt för att inför sig själv och andra bevisa att han/hon hör till de utvalda. Ett perfekt moraliskt liv ses av många som tror på predestination som bevis för att man är utvald – men var går gränsen!?
3. Jesu försoningsverk och tron på detta tappar i betydelse då det i grunden är Guds *utväljande* som avgör om en människa blir frälst eller inte, och det

utväljandet gjorde ju Gud långt före Jesu död på korset.
4. För den som verkligen vill dra konsekvenser till sin yttersta spets, skulle en stark förvissning om utvaldhet kunna leda till ett liv i totala utsvävningar: ät drick och var glad, för du är ju utvald och kan då inte avfalla!
5. Om de utvalda inte kan avfalla från tron finns ingen orsak att varna för avfall. Alla apologeter och väktare arbetar helt i onödan!
6. Eftersom de utvalda redan är utvalda och klara för frälsning, så finns ingen mening med mission och evangelisation. Att ge sitt liv för andras frälsning är bortkastad tid, möda och bortkastat lidande!

Stanna nu upp en liten stund och fundera över vem som skulle applådera en teologi som kan leda till dessa konsekvenser. Vem vill se de troende vara osäkra på sin frälsning och ledas in i lagiskhet eller utsvävningar? Vem vill få de troende att tycka att varnande, mission och evangelisation är onödigt? Vem vill se att Jesu försoningsverk tappar i betydelse? Jag tycker det är mycket tydligt att predestinationsläran varken är i linje med Bibeln eller Guds vilja om man bara för en liten stund begrundar dessa saker.

Kända moderna kalvinister

Jag vill göra dig uppmärksam på några kända och populära förkunnare som är kalvinister:

- Paul Washer
- John F. MacArthur
- John Piper
- R.C. Sproul

Sammanfattning

Gud erbjuder oss att vandra på en väg som han själv kallat för ”smal”. På båda sidor av vägen finns det diken. Det finns också avfarter som leder bort från vägen. Och det finns en annan väg som är bred och som går i motsatt riktning, direkt till fördärvet.

När det gäller Guds suveränitet, hans allmakt och hans förmåga att se i både dåtid, nutid och framtid (Gud bara ÄR), så innebär detta att inget sker utanför Guds kontroll. Detta är en tydlig röd tråd genom hela Bibeln. Samtidigt är Bibeln tydlig med att människan har en fri vilja och ett eget ansvar för sina handlingar. Det ser vi ju redan i Första Moseboken och detta är sedan en röd tråd genom resten av Bibeln. Så den smala vägen omfattar bl.a. båda dessa sanningar. Gud

utväljer, men människan har ändå en fri vilja att på sin sida välja Gud. Detta kan liknas vid ett järnvägsspår med två parallella skenor som båda måste finnas på plats för att rälsen skall vara farbar. Det är här vi måste befinna oss om vår teologi skall stämma överens med ”summan av Guds Ord”.

Detta är trots allt något av ett mysterium, och vi bör nog låta det få förbli ett mysterium. Att det är på detta sätt har säkert att göra med just det faktum att för Gud finns ingen tid. Gud bara ÄR, både i det som var, är och skall komma. Han är utanför vår linjära tid som har en början och ett slut. Att namnen i Livets bok kanske skrevs in där redan före vår begränsade tidsålder och sedan även stämmer med facit efter att denna tidsålder tagit slut, är kanske inte något konstigt alls – sett ut Guds perspektiv. För min del kan jag vila i att det kan vara så. Men den största vilan har jag funnit i det evangelium som Gud presenterade för mig en gång. I det har jag svart på vitt att det är genom omvändelse och tro på Jesus Kristus och Guds försoningsverk genom Jesus som jag HAR evigt liv. Där finns hoppet, barnaskapet, glädjen, friheten, friden och vilan. Till detta liv kallar Gud ALLA människor:

> 1 Tim 2:3-4: "Detta är gott och rätt inför Gud, vår Frälsare, som vill att alla människor ska bli frälsta och komma till insikt om sanningen."
>
> Rom 10:13: "Var och en som åkallar Herrens namn ska bli frälst."

/Lennart